

Szerkesztési iroda:

Nagy-Bocsorok,

Zápolya-utca 1-ös szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdájs
Nagybocsorok, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hírlapárak:

Egész évre ——— 12 \$
Félévre ——— 6 \$
Negyedévre ——— 3 \$
Egy hóra ——— 1 \$
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetői
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével

Nagybocsorok, 1896.

XXV. évfolyam, 255. szám.

Csütörtök, november 5.

A kiállítás berekesztése.

Nagybocsorok, november 5.

Valóban bánatos hangulat vesz erőt rajtunk, mikor el kell bucsuznunk az országos kiállitástól. Mirdazok közt a dolgok közt, miket nemzetünk az ezredéves ünneplés rendjén produkált, a kiállítás volt a legértékesebb, a legérdemesebb alkotás. Ez igazán a magyar nemzet erejének a bemutatása és jövőbeli életképességének a tanúságtétele volt. Méltán lehettünk rá büszkék, jogos önérettel hallgattuk mindazoknak a dicséretét, a kik látták s méltán merithettünk belőle bizalmat a jövőre. Szép volt és a miénk volt egészen.

Tegnap már bezárultak a fényes csarnokok, melyekben nemzeti életünk multja mellett láthattuk mindazt, mit a magyar ész, erő, szorgalom és fáradságos munka tud alkotni. A hangos, zajos, változatos élet helyén a rombolás lármája támadt s az emberek százezrei, kik a kis tündérvárosban annyi gyönyörűséget találtak, fájdalmasan gondolnak arra, hogy a kis tündérváros ezernyi csodájával, fényével, vigaságával már csak volt s isten tudja, mikor építi föl újra nemes ambícióval a nemzeti erőt.

A kiállítás révén a művelt nemzetek megtudták rólunk, hogy a haladás s a magasabb kultúra verőfényes csúcsai felé törő nép vagyunk. Megtudták rólunk, hogy mi, akiket a Kelet rendbontó elemének szeretnek tartani a latin nemzetek közül némelyek, a civilizációnak állunk szolgálatában.

A magyar ipar, a magyar kereskedelem, a magyar föld termékei diadalmasan állották ki az összehasonlítást más országok nemzeti munkájával.

Eleink talán nyergük alatt puhították a nyers húst; de ma már csak a gyűlölet s a rágalom foghatja reánk, hogy az ázsiai félműveltség csillagjegyében állunk.

Nemzeti ünnepünknek nem egy feledhetetlen mozzanata volt. A külföld csodálva látta, hogy népünk erős, öntudatos, fejlett, művelt s nagy nemzeti céljait szem elől nem téveszti.

S mert ellenségeink évek óta akna-

munkát folytattak a külföldön ellenünk; mert politikusok és diplomaták előszobáiban szőtték az ármányt s hazánkat úgy tüntették fel, mintha kegyetlen és vérengző zsarnok nép volna a magyar s a nemzetiségek a mi fehér rabszolgáink volnának: a millenniumi esztendő nevezetes politikai sikerének tartjuk, hogy Európa szeme felnyílt s a maga igazi színében látták már az idegen népeket a magyart.

De nemzeti ünnepünknek nem az a legfőbb eredménye, hogy az idegen nemzetek családjában néhány igazi jó baráttra tettünk szert. A millenniumi ünnepek legfőbb jelentősége abban áll, hogy annak káprázatos lángjában a király szíve összeforrott a nemzet szívével; hogy a kilencszáz éves korona viselője a népszerűségnek s a lelkesültségnek oly viharát látta elzúgni felséges alakja körül, a milyenre nincs példa történelmünkben Mária-Terézia kora óta.

Ó Felsége a király, a ragyogó ünnepek ideje alatt, a szó teljes értelmében, a legelső magyar embernek bizonyult.

Nehéz szívvel bucsuzunk el a nemzeti munka nagyszerű alkotásától. Bánatos érzéssel mondunk Isten hozzádot a mi szépséges kiállításunknak, a mely nemzeti dicsőségünket hetedhét országra ékesen hirdette. Fájdalmasan esik belenyúdnunk az elmúlásba; bántja szemünket minden darab vakolat, a mely leomlik a munka ünneplő tanyájának fényes ormaról: sérti fülünket az első csákányütés, a mely a rombolásról beszél.

Pedig nincs most helyén a szomorú elmélkedés. A bucsu ünnepén voltaképpen nem a bánatos magunkba szállásnak, hanem a büszke megelégedésnek, nemzeti önérettünk méltóságos nyugalmanak kell megszólalnia. A mi elmúlik, az csak külső képe nemzeti dicsőségünk legújabb meggyarapodásának; a magyarságnak Európa színe előtt aratott nagyszerű diadala nem lesz a mulandóságé, valamint nem múlik el az a mérhetetlen erkölcsi haszon, a melyet ez a hathónapos ünnepe Magyarországnak hódított.

Nagyszentmiklósi levél.

— november 4.

A mozgalmas napok elmúltak, halottainkat, kik legyenek bár a választások áldozatai, elsimítottuk, ezer éves multunk dicső Pantheonja, a kiállítás, bezáródott, most kezdődhetnek a helyi érdekek felülkerekedni. Nagy-Szent Miklós ezek közt első megyen, neki van sok titkos és nem titkos vágya, a titkosakat, mik közül a világitás kérdése nem ép az utolsó, a község határán belül intézik, a többiekre azonban szeretnék, ha minél többen hallanák, mert csak így vélnek segíthetni a bajon. Ez egyszer pillanatra bennem is felülkerekedett a helyi érdek s tudósításon fonalt igyekszem e különben a megyét is érdeklő dolgokra terelni.

Aki Nagy Szent-Miklóson volt, az tudja, hogy a vasútja messze van a községtől, ennek közelebbre hozatala egy élénk óhaj. Míg a kiállítás menetrendjét meg nem állapították, azaz május elseje előtt, pl. a „Torontál” is reggel 8-kor kaptuk, most a nyár óta csak 12-kor jön, mert nincs reggeli vonatunk. Ennek a rendnek visszaállítása nagy kereskedelmi érdek volna a községre. Legjobbannak foglalkoztatja most azonban Szent-Miklóst egy felsőbb kereskedelmi iskola kérdése, melyet a mostani polgári iskola kiegészítésül akarnak. Erről akarnak bővebben szólni, elhagyva, hogy nem éppen titkos óhaj egy polgári leányiskola felállítására is, melyen most egyesek úgy segítettek, hogy egy magánhelyiséget kibérelve, egy tanítónő felügyelete alatt mintegy 30 tanítvány szedi magába a polg. isk. tudományokat a fiuk tanárainak tanításai alapján.

Ott, ahol felsőbb iskola nincs, mindig előtérbe szorul az a nagy kérdés, mi is legyen gyermekeinkből; mert sokszor a szegényebb is neveltetné jól tanuló gyermekét, mit idegen városban nem tehet, mert az sokba kerül. Már most Nagyszentmiklóson a két község együtt körülbelül 12300 lakossal bír, kik között kereskedő, iparos és tehetősebb gazda ember szép számmal van, nem is számítva, hogy diplomás emberek is me lehetőségen vannak. A polgári iskola 162 beirt növendékkel bír 3 osztályban, mert a negyedik csak jövőre nyílik, ezek a gyermekek legnagyobb része nem szeretne a 4 polgári iskolánál megállni, de a legnagyobb rész nem is bírja a más városbani tovább iskoláztat-

A „TORONTÁL” tárczája.

A rutin.

Az előadó művészet nagy szótárában a rutin szó fejezi ki az egyik legjelentősebb fogalmat. Gyakorlati érték tekintetében vetekedik magával a tehetséggel, mely rutin nélkül hatásra nem számíthat.

A pacstírtának, a fülemilének is bizonyos rutinra van szüksége, hogy dalával lelkünket megihlessen s a kis kanári is csak gyakorlat révén jut azoknak a bájos szakkaták birtokába, melyeknek hallásával nem tudunk eltelni.

Pedig ki merné állítani, hogy ezek nem született talentumok?

Igaz, hogy a pusztá rutin magát a művészet lényegét érintetlenül hagyja, de oly tévesz-tően közel áll hozzá s oly mesterien tudja annak báját, hevét és erejét imitálni, hogy számtalanszor ugyanazzal a lelkesedéssel adózunk neki, melyhez csak a valódi tehetségnek van jussa.

De első sorban ne feledjük, hogy a valódi tehetség az üstökös csillag ritkaságával jelenik meg a művészet égboltozatán. A szinpadot tehát nagyon sok csillagtalan éj boritáná, ha a rutin nem gondoskodik a rendes kivilágosításról.

A színész rutinja ott kezdődik, amikor független ura tud lenni azoknak az érzéseknek és szenvedélyeknek, melyeket kifejeznie kell,

amikor leküzdötte azt a zavaros lázat, mely a feléje szegzett tekintetekből lelkét megzsidbasztotta, szóval, amikor nyugalommal s önuralommal láthat neki szinpadí földadatainak megoldásához.

A szinpadon, igen helyesen, azt tartják, hogy a színész csak akkor kezd színészszámba menni, amikor már a sugó után tud beszélni.

Mert a színész és a sugó közötti viszony a legfigyelemreméltóbb szinpadí jelenségek egyike. Emondhatjuk, hogy a sugó és rutin szinte csodás dolgokat hoz létre: megszüntetni látszik az emberi elme korlátoltságát s az emlékező tehetségnek látszólag oly szárnyakat ad, melyeken az abszolut végtelenségbe is elröpülhet.

Föltétlenül bizonyos tehát, hogy rutin és sugó nélkül csaknem minden szinpadí este szinpadí botrányokban bővelkednék. Mert akárminő csodás erőt tudunk is az emlékező tehetségnek imputálni, az hihetetlen, hogy husz harmincz ember változó helyzetekben és viszonyok között három óra hosszat járjon-keljen, tegyen, vegyen és beszéljen minden érezhető zökkenés, minden látható fonakadás nélkül.

Erre kizárólagosan a rutin képesíti őket. De a szinpadí művészet még így is örökké puskapor hordókon tánczol s a publikum többnyire nem is sejtji, hogy mily közel áll a fölrobbanás, vagyis a szinpadí skandalum veszedelméhez.

Ilyenkor csakis a rutin játssza a veszedelmehárító szerepét. Segélyével és egy csöpp leleménységgel a színész a lepképtelenebb helyzetből is ki tudja magát vágni.

Hogy e veszedelmek mily nagy rajjal ólál-

kodnak a szinpadon, s hogy a rutinizott színész miként tudja azokat leküzdöni, arra nézve néhány érdekes szinpadí jelenetet fogunk elmondani.

Ezek minden elméleti fejtegetésnél világosabban fogják beigazolni a rutin jelentőségét és abszolute nélkülözhetlen mivoltát.

A „Bányaérem” című darabban Mátyás király látogatást tett a bányában s bejövetelekor azt kérdi:

— Ki itt a bányamester?

Mátyás király személyesi-őjének azonban valahogy megbotlott a nyelve s nagy oszontentá-cziójával azt kérdi:

— Ki itt a király?

Szerencsére a bányamestert rutinizott színész játszotta, ki egy pillanatnyi fonakadás nélkül így válaszolt:

— Oh, felséges uram, mennyire örvendek, hogy ily kegyesen tréfálkozni méltóztatik. En vagyok alázatos szolgája a bányamester.

A gyakorolt színész a legnagyobb szerepet is el tudja mondani a sugó után, nyugalma és megszokottság képessé teszi őt úgy beosztani a mondatokat és a hangsúlyt, hogy a sugót kényelmösen meghallhassa. Csak levelet nem lehet a sugó után fölolvadni, minthogy annak monoton és gyors hangon kell történnie. Ehhez képest a szinpadí leveleket a sugónak tiszta, olvasható írással ki kell írnia s azokat az ügyelő kézbesíti az illető színésznek, aki beviszi.

Egyik darabban az ügyelő tévedésből oly levelet adott át Szerdahelyinek, mely egy má-ik jelenetre szökött és amelybe egy betű sem volt írva. Saigeti József játszotta a királyt, kinek a

A hivatalos melléklet nélkül.

tást; ha tehát a nagyszentmiklósi polgári iskolának jövedt akar az állam, azt a mozgalmat, mely most Szent Miklóson a felsőbb kereskedelmi iskola érdekében megindult s melynek sikeres keresztülvitele érdekében Nákó Kálmán gróf a kerület képviselője a szabadelvű választók előtt ígéretet tett — pártolni fogja. Ez esetben a községnek, mely különben memorandummal járul a kormány elé közelébb, egy élénk vágya megy teljesebbébe.

Nagyszentmiklós érdekeinek sorozata azonban ezzel nincs kielégítve, vannak itt egyéb érdekek is, melyek azonban nem utolsók a maguk nemében. A német és szerb község egyesítésével várossá alakulni ez egy régi és időkelt vágya már nemcsak egyeseknek, de a két község lakóinak is; a városnak teljessé tételéhez nagyban hozzájárulna, ha Nagyszentmiklós katonaságot kapna, mert ez egyrészt emelné a forgalmat, másrészt teljesebbé tenné az intelligenciát.

Ha már most azt a vasúti fejlődést, mely az utóbbi időben kombinációban felmerült, t. i. a nagybecskerek—kis-zombori vasutat és nagyszentmiklós—makó—vásárhelyi vasutat kiépítik, e különben a fejlődés jelével dicsekedhető községnek városias haladását nem tagadhatja senki. És higgyék meg, irigység nélkül megérdemli, hogy vágyaiban siker vezesse e község lakóit, a mindenféle nemzetiséglakta község nemcsak a fejlődés, de a kulturális dolgokban is fényesen halad, a magyarságnak egy erős vára készül itten s ez maga is elég arra, hogy semmit se kicsinyeljünk ellenében jutalmul.

A megye érdeke csak nyerni fog egy virágzó várossal, viszont azonban mivel e fejlődés nem a többi városok rovására készül s így nem sérti a többiek érdekét — csak gratulálhatunk a községnek, ha terve sikerre vezet és azoknak is, kik bármilyen módon igyekeznek részt venni a keresztülvitelben.

P. A.

HIREK.

Tájékoztató.

November 6. Városi közgyűlés.
November 14. Megyei közgyűlés.
November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskereken.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskereken Baurfélé házban Ferenc-József téren. Rendel. naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Dessewffy püspök betegsége.** Megyés főpapunk állapota — mint értesülünk — néhány nap óta jobbra fordult. A püspök már tegnapi titkárával kikocsizott s miután fájdalomai csillapultak, néhány nap múlva Budapestről Temesvárra utazik, hol a papság nagy óvációjában fogja részeseit.

levelet át kell venni és hangosan fölolvadni. Amint fölbontja, nem csakély meglepődéssel tapasztalja, hogy az belül üres. De azért egy csöppet sem jött zavarba: egy fontos mozdulattal oda adja a levelet a mellette álló miniszternek, Komárominak — olvasd el, halljuk mit tartalmaz.

Komáromi átveszi a levelet és ijedten látja, hogy azt nem lehet elolvasni. De őt sem hagyta cserben leleményessége s miután egy igen tragikus szcéná közepén voltak, zokogva így szólott:

— Oh, felséges uram, könnyeimtől mit sem látok...

Szerdahelyi egy pillantással átlátta a helyzetet s azonnal meg is mentette, amennyiben a király kegyes engedelmével elmondotta röviden a levél tartalmát.

Nagyon természetes, hogy a község szentül azt hitte, hogy ennek szóról-szóra így kellett történnie.

Rónay, a híres tragikus, játszotta, egy alkalommal Nagyváradon XI. Lajost. Az utolsó fölvonásban egy végtelenül hosszú halódási jelenete van, amelynek kezdetén nagy művészi pauzákat tart s halkan társalog az orvossal.

Egyik színész, ki az előző fölvonásokban egy udvaronc szerepét adta, valamit a színpadon felejtett. Kirohan az öltözőből félig bemaszkirozva egy szál trikóban és ingujasan a színpadon beszédet nem hall, abban a hiszemben volt, hogy még nem kezdették meg a fölvonást. Kilépethát egyenesen a színpadra s csak mikor a közönséget meglátja, tűnik el villámgyorsan a színpad mögött.

A község már kacajba készült kitörni, midőn Rónay így szólalt meg:

— **A villamos világitásunk.** A villamos bizottság tegnap ülést tartott, a melyben elhatározták, hogy az ivlámpák ezentúl $\frac{1}{2}$ óráról kezdve $\frac{1}{3}$ óráig fognak égni, később pedig, mihelyt sötétebb napok állanak be, ötfől nyolcegig. A bizottság azért rendelte ezt el, mivel az ivlámpák használata nem kerül tényleg olyan nagy összegekbe, mint azt általában hirtelítik. A Ferenc-József téren levő ivlámpák helyett pedig a színházlatogató közönség kényelmére izzólámpák kerülnek.

— **Kerékpáros falusi postások.** Nemcsak Budapesten vannak a posta- és távirónak kerékpáros kihordói. Mint levelezőnk írja, Béga-Szent-György torontálmegyei községben a postamester — ki maga is ügyes kerékpározó — úgy levélhordóját, mint táviratkézesítőjét megtanította kerékpározni. A béga-szent-györgyi levelek és táviratok most szinte mesés gyorsasággal jutnak rendeltetésük helyére s a jámbor parasztok meghatva és ámulattal szemlélik a falvak utcáin végig repülő kerékpárosokat.

— **Őszszel.** Közeledik a fehérhaju aggastyán a gyorsan rohanó idő szárnyain, a havas, fagyos tél s a természet még egyszer, utóljára elsírta az igazi, zavartalan örömök változatos időszakainak befejező periódusát az ősz, a melancholikus s mégis mosolygó ősz. Borús, sötét, fénysugár nélküli az egész nap, koromsötét, hideg az éjszaka. Ha néha kiderül az ég, beborul újra nemsokára; az a bágyadt napugár, mely félve reszket, amíg leér hozzánk, olyan hamar eltűnik, mintha it sem lett volna. S a szomorú idő szomorú hangulatba ringatja a kedélyeket. Édes emlékek fűznek bennünket az elmúlt szép évszakok eseményeihez s komoran, fásultan gondolunk a bekövetkezendő, küszöbön levő télre, megadással várjuk a hat hosszú hónapnak elmulását, a nyarat, mely tündérrálm gyanánt pergett le előttünk, miként a gyorsan mozgó fénykép, mely követi a tél rövid napjainak s hosszú éjeinek lomhán forgó malomkerekeit. Mert hiába mondják, hogy a tél is csak olyan kedves a maga nemében, mint a nyár. Ah, hol van télen a pompázó természet, mely felvidítja a lelket, testet, hol az igazi, háboríthatlan gyönyörrelvezet, melyet az ember a természet nagyszerűségében talál fel. Alszik ilyenkor a természet s bizony jobb volna nekünk is aludnunk, mint itt bolyongani az emberek között, hol minden csak erőltetett, mesterkelt.

— **Orvtámadás.** Ilion Jefta bobdai román gazda a napokban éjnek idején a németi határban levő szállására hajtott. Mikor a Béga hídján át akart hajtani, négy ember megtámadta, az egyik úgy ütötte fejbe, hogy nyomban lefordult a kocsiról. A többiek aztán a földön ütlegelték, sőt egyik oldalba szurta egy késsel. Iliont a hajnali órákban vérében, eszméletlen állapotban találták föl, kocijá pedig a lovakkal együtt a Béga töltes árkában volt. A horvát-csenei csendőrség a tetteseket, Joczin Vlad és három társa bobdai lakosok személyében letartóztatta, kik boszúból támadták meg Iliont.

— **Miért nem távozták el ez örült udvaroncot a palotából?** Ah, hát már meghalnom sem lehet nyugodtan?

A publikum elfojtotta kacaját s tragikus meghatottsággal nézte tovább a haláltól rettegő király utolsó vergődéseit.

Megyeriről beszélnek a következő apróságot. Nagy drámai szereppel nyomortították meg, melyet igen kelletlenül játszott. Egy monológ után távoznia kell a színpadról, de annyira nem volt tisztában a szereppel, hogy a színpadon felejtette magát. A sugó egyre hangosabban kiáltja felé: Menjen ki! Távozzék! Nincs már mondani valóját stb.

A sugó ordításait a közönség is meghallotta és Megyeri egyre a színpadon vesztegel, jár föl s alá, pose-okat rögtönöz s hevesen gesztikulál. Végre a sugó mozdulataiból kiveszi, hogy távoznia kell, de azt is észreveszi, hogy a közönség már kacajja a jelenetet.

Megyeri egyet gondol, szívére illeszti kezét és merész állpáthosszal így szólal meg:

— Itt egy hang azt sugja, hogy távoznom kell e helyről. Legyen. Egy pillanatig sem maradok.

Azzal nagy grandezzával kirohant. Háromszor egymásután tapsolták ki e rögtönzésért, hanem a drámai hatás menthetlenül a kutba esett.

De nem ismertünk színpadi ötletet, mely méltóbb volna a följegyzésre, mint Ire Aldrige-é, a híres szercezen színművészé, ki az ötvenes években örökké emlékezetes sikerrel mutatta be a nemzeti színhásban is földművelés-talan alkotásait.

— **Annika regénye.** Orsováról írják: A kis Schopp Anna valósággal szemefénye volt az egész községnek. Mikor apró tipegő lépteivel végighaladt az utcán, nem egy ablak nyílt meg utána, a fiatal emberek pláne valósággal rajongtak érte, de az ő kis szivecskéje mégis csak hideg maradt. Hiába közeledett bárki is feléje, Annika kereken kijelentette, hogy őt biz' ne kerüljessék, mert megveti a mai léha fiatalságot, szeretni még kevésbé tudná őket. A rajongók közül sokan visszariadtak a makacs kijelentésre, de azért a nagyobb része nem szűnt meg ostromolni Annikát. Voltak akik abban bíztak, hogy majd megpuhu', ha egyszer komolyan beleszeret valakibe, természetesen, hogy most még vad egy kisé, de hát mit is lehet egy 15 éves csitri lánytól kívánni? Ez vártak epekedve, türelemmel, hogy majd jönnek még jobb napok is. A legszebb reményeket azonban megzavarta valami kellemetlen incidens, ami nem szokott éppen ritka lenni a hasonló eseteknél. Annika egy szép őszi reggel eltűnt és ott hagyta faképnél valamennyi imádóját. Hozzá tartozói attól tartanak, hogy lélekkufarok kezei közé került és azért is a legzélesebb körökben megindították a nyomozást. A faluban pedig kíváncsiak várják, hogy milyen lesz Annika viselkedése, ha visszatérül?

— **A haldokló menyasszony.** Szegedről írják tegnapi kelettel: Ma délelőtt egy haldokló nő fejére tették föl a mirtusz koszorút. Kiss Károly és Szőke Mária már régebben szeretik egymást, de nem lehettek egymásé, mivel a viszonyaik folytonosan akadályokat gördítettek házasságuk elé. A hosszú menyasszonyoskodás után Szőke Mária halálos ágyba került s amit a virágzó, egészséges nő nem tudott elérni: a boldogságot, bár elkésve, elérte a megsemmisülés órájában. Halálos ágyánál megjelent a jegyese az anyakönyvvezetővel, aki a polgári házasságkötésről jegyzőkönyvet vett föl, ennek végeztével a szintén jelenlevő Jaszay plébános megáldotta a házasságot.

— **Vad helyett — ember.** Szerencsétlen végű vadászatot tartott a napokban Radna mellett három jóbarát, melynek az egyik áldozatul esett. Pópa Juon, Bundó Juon és Szűcs Konstantin dumbrovczai orvadászok bementek a kincstári erdőbe vadászni. A kint levők abban állapottak meg, hogy hajtóvadászatot rendeznek s Pópa fog hajtani, Bundó és Szűcs egy tisztás szélén állottak fel és várták a vadat. Sokáig kellett várnok, mert Pópa nagyon mélyen bement az erdőbe. Egyszer aztán megzörrentek a galyak a közelben, mire Bundó Juon fegyvert fogott s belelőtt a bokorba. A lövés után jajgatás hallatszott s Pópa kilépve a bokorból, összerogyott. Rögtön hozzá siettek s megvizsgálván, látták, hogy mindkét lába súlyosan meg van sebesítve. Haza már elhozatta Bundó az orvost, aki kijelentette, hogy ő Popán nem segíthet, sebeit azonban bekötözte s elrendelte a betegnek a közkörházba való szállítását. Popát még azon éjjel kocijára tették s bevitték Aradra, hol a közkörházban meghalt. Bundó Juon ellen a radnai vizsgálóbíró megindította a vizsgálatot.

Egyik darabban, talán Othellóban, külső zaj hangjára kell a színpadra lépnie.

A külső zajról az ügyelőnek kell gondoskodnia, ki azonban ez alkalommal megfeledezett kötelességéről. Ire Aldrige már belépni készült a színpadra s csak a külső zajra várakozott, amely nélkül nevetéges lett volna megjelenése, minthogy belépésekor arra reflektál.

De a zaj sehonnán sem hallatszik. A nagy tragikus kétségbeesetten néz körül, de utasítást sem adhat, mert csak angolul tud, azt a nyelvet pedig ott senki sem érti.

Mellette egy diszitő áll könnyös tekintettel. Ire Aldrige egy tigrisugrással reá veti magát, egyik kezével fojtogatni, a másikkal kegyetlenül ütlegelni kezdi.

Az orvul megtámadott a meglepődés és a fizikai fájdalom hatása alatt kétségbeesetten la mentálni kezd.

— Mit akar? hagyjon békét! Hé! Segítség! Jaj! A torkom... Megfojt... stb.

Ire Aldrigenek csak az kellett. Mikor a természetesen előidézt „külső zajt” elégségesnek tartotta, barátságosan elküldte a vén diszitőt s a színpadon termett.

Az öreg máig is hálásan emlegeti a fekete zsinésurat, ki a barátságosan cirógatásért őt ezüst forintot csusztatott előadás után a markába.

Mindezeket egybefoglalva elmondhatjuk, hogy a színpad világa igen kevés bölcsességgel is kormányozható, de rutin nélkül egy óra hosszúságig sem.

— Borzasztó vasúti szerencsétlenség történt tegnap délután 1 órakor a temesvári bázisai vonalon. Amint ugyanis a bázisai vonat Saágh állomást elhagyta, Plegér vonatvezető a két vagon közt lévő fékező házikóba föl akart szállni. A második lépcsőn azonban megcsuszott és oly szerencsétlenül esett a vonat kerekei közé, hogy azok a szó szoros értelmében összemorzsolták. Az eset nagy rémületet keltett az utasok között.

— Sikasztó ipartestületi pénztáros. A perjamosi ipartestületnél, mint a „T. K.”-t értesítik, sikasztásnak jöttek nyomára, melyet Müller György testületi pénztáros követett el. A perjamosi temetkezési egyesület ugyanis, melynek tagjai legtöbbször iparosokból állnak, egyleti zászlót akarnak beszerezni, és a zászlóhoz való hozzájárulás céljából természetesen aztán az ipartestülethez is ellátogattak az aláírási-ívvél. Az ipartestület a zászló céljára 30 frtot szavazott meg s egyuttal megbizta Müller egyleti pénztárost, hogy az összeget fizesse ki a temetkezési egyesület nyugtájára. A napokban aztán, mikor a temetkezési egyesület az összeg után tudakosodott, kitünt, hogy a pénzt Müller a saját céljaira használta fel; továbbá, hogy a pénztárt rendetlenül kezelte.

Színház.

Szép Helena.

Offenbach Jakab ur, miután megirt vagy ötven operettet és hasonló pompás dolgot, ezelőtt 16 esztendővel örök álomra hunyta le szemét. Nagy veszteséget jelentett ez mindazokra, kik kedvelik a könnyű Muzsa termékeit s mi mégis örülünk annak, hogy az operette legnagyobb mestere nincs már az élők sorában. Mert alighanem baj érte volna, ha a tegnapi előadást valaki tudomására hozza. Így a baj csak bennünket ért, mi meg csak kiheverjük valahogyan.

Most pedig foglalkozunk a tegnapi előadás éppen nem örvendetes részleteivel. A czimszerepet Ligeti Mari játszotta, ki ezuttal is nem görög istennőt, hanem magyar menyecskét „alakított”. Éneke semmivel sem volt jobb, mint más alkalomkor. De amivel határozottan meglepte a közönséget, az a tolettje. Hiszen tudva van, hogy a szép Helena nem apáca s tudva van az is, hogy Párisban nem imádkozik a második felvonásban, de azért nincs a világnak az a szinpada, amelyen oly izléstelenül kivágott ruhában jönne ki Helena. Figyelmeztetjük az igazgatóságot, hogy a közönség tegnap megbotránkozott a látottak felett s a jó izlés nevében kérjük, hogy vegye elejét a hasonló izléstelenségeknek. S ha már kérünk, kifejezést adunk a közönség egy másik óhajának is: gondoskodjék az igazgató mielőbb egy másik primadonnáról. Egyébként konstatáljuk, hogy Ligeti asszonynak a zenekarból gyönyörű virágernyőt nyújtottak fel.

Párisi Nagy Gyula énekelte, ki erős indiszpozícióval küzdött. Egy rossz szokására szeretnők e különben használható énekest figyelmeztetni. Oly érthetlentül ejti ki a szöveget, hogy teljes lehetetlenség megérteni. Aki nem ismerte, az ő éneke nyomán aligha értette meg: mit végzett a három istennő az Ida hegyén. Menelaus hálás szerepével Havasi semmi hatást sem ért el. A kisebb szerepeket pedig kedvtelentül játszották. A zenekarban tegnap valóságos beháború dühöngött, melyben a legyőzöttek a hallgatók voltak. Ismételjük: más primadonnát s egy jó karmestert, különben nem lesz közönsége az operettnak.

Irodalom és művészet.

* Uj Idők. Az Uj Idők e heti száma Linek számos pompás rajzaival tarkítva a következő tartalommal jelent meg: Szabsdon, írta Dóczy Lajos. (Vége.) — A negyvenéves férfiú, regény, írta Tábori Róbert. — Teréz, vers, írta Mérei Andor. — Régi magyar szüret, írta Balsamo. — Feltámadunk, írta M. J. — A gyilkos, írta Yvon. — A magyar palota, írta B. — Szakítás, írta Öreg asszony.

Legujabb hírek.

A szarvasi mandátum.

Budapest, nov. 4. Szarvas városának országgyűlési képviselőjévé erős küzdelem után gróf Csáky Albint választották meg 215 szavazattöbbséggel a függetlenség Haviár Dániel ellenében.

Választás Ausztriában.

Bécs, nov. 4. A mai tartománygyűlési választáson Bécs kerületeiben többnyire keresztény szocialista jelöltek választották meg, köztük Luegert, Strobachot és Lichtensteint. A 9. kerületben (eddig liberális) Strobach győzött, a 4. kerületben egy keresztény szocialista kapott többséget az eddigi német nemzetiségi ellenében. Bécsnek 17 kerületében választották anti-liberális képviselőt.

Kamer Mayer bucsuja.

Budapest, november 4. A fővárosi közgyűlése a legszebb elismeréssel róta le háláját polgármesterének: Kamer Mayer Károlynak, ki negyven esztendei érdemes szolgálat után ma nyugalomba ment. A jól kiérdemelt nyugdíj mellett, melyre különben is törvényes joga van, elismerést és köszönetet szavaztak az adminisztráció veteránjának, s mindezekben felül egyhangú lelkesedéssel a fővárosi diszpolgárává kiáltották ki.

Egy püspök tragikus halála.

Budapest, nov. 4. Dublinban tragikus haláleset történt. Wynné dr. kéllaboei protestáns püspököt ma lakóházától néhány lépéssnyire halva találták. A püspök orvost akart hívni súlyosan megbetegedett feleségéhez és utközben meghalt. Röviddel ezután felesége is meghalt.

Nagy tüzeset.

Gmunden, nov. 4. Az éjjel nagy tűz pusztított Gmundenben. A tempom-utczában négy nagy ház leégett. Emberéletben kár nem esett.

Készülő örmény merényletek.

Konstantinápoly, nov. 4. A nagyvezérnek a közbiztonsági szolgálattal megbizott hatóságokhoz intézett rendelete azt mondja, hogy a külföldi örmény bizottság 200 tagját ide rendelte bűnös merényletek végrehajtására s hogy ezek közül 100-an már itt vannak, 100-an pedig a kikötőben levő hajókon tartózkodnak. A rendelet a legnagyobb éberséget hagyja meg. Sokan azt tartják, hogy annak az állításnak, hogy a kikötőben levő hajókon gyanus egyének vannak, az a célja, hogy megvizsgálhassák a hajókat, amire nézve a nagykövetek egyszer már megtagadták az engedélyt.

Táviratok

Mária Dorottya főhercegnő esküvője.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma volt Bécsben a Hofburg udvari kápolnájában nagy pompa közt, fényes násznép jelenlétében Mária Dorottya főhercegnőnek egybekelése Lajos Fülöp orleansi herceggel. Jelen volt az esküvőn ő felsége a király és az egész királyi család, az orleansi család teljes számban, számos francia előkelőség, a magyar és osztrák miniszterek és más méltóságok. Az esketési szertartást Gruscha bibornok-érek végezték.

Keleti bonyodalmak.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Hivatalos oldalról megczáfolják azt a hírt, mintha a porta hadikészületeket tette.

Sztrájk.

Budapest, november 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hamburgból jelentik: Az 500 motor vezető, ki tegnap megkezdte a sztrájkot, a mai nap folyamán sem állott munkába.

Összeesküvések Spanyolországban.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: Ma ismét számos embert tartóztattak le, kik a Geronában felfedezett forradalmi összeesküvésben kompromittálva vannak.

Árvizek Franciaországban.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A kamara mai ülésében az árvízszujtotta községek számára egy millió franknyi kölcsönt szavazott meg.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a budapest—fiumei vonalon az 1067. sz. tehervonat f. évi november hó 8 ától kezdve Kaposvár és Dombóvár között II. és III. osztályú utasok részére személyszállítással fog közlekedni.

Indulás Kaposvárról d. e. 10 óra 46 perczkor, érkezés Dombóvárra d. u. 12 óra 13 perczkor. Budapest, 1896 november 2.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar kir. államvasutak.

Uj személydíjszabás életbeléptetése a budapest—esztergomi helyi érdekű vasuton.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a budapest—esztergomi helyi érdekű vasuton az óbuda—budapest—angyal-földi vonalrész megnyitása napjával új zónarendszerű személy- és podgyászdíjszabás lép életbe, melynek menetárai némely viszonylatban fölemeltettek, másokban viszont leszállítottak. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33) 10 krért kapható.

Budapest, 1896. október 23.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a felek által ki és berakási kocsiainak díjszabás-szerű rakodási határidejét kereskedelmi miniszter ur 3 nagyméltóságának folyó évi október 9 én kelt 65065. sz. jóváhagyásával az üzletszabályzat 69. § a 7 ik kikezdésében foglalt határozmány alapján folyó évi október 10-étől kezdve további intézkedésig hat nappali órára szállította le.

Budapest, 1896. október 9 én.

Az igazgatóság.

Városi színház.

N.-Becskekerek, csütörtök, 1896. november hó 5 én.

A KIS SZÓRAKÓZOTT.

Vigjáték 3 felvonásban, írta: Barriere és Gondinet, fordította: Paulay Ede. (Rendező: Peterdy.)

S z e m é l y e k :

Champonet	—	—	—	Nyitrai Sándor
Grimoine	—	—	—	Miklósi
Jules Carpiquel	—	—	—	Bátori Kálmán
Don Stefano Ruy Gomár	—	—	—	Kalmár Gyula
Joseph, inas	—	—	—	Vojnits Lajos
Celeste, Champonet neje	—	—	—	Tuboly Klement.
Elmire, Grimoine neje	—	—	—	Peterdyné
Cecile, Champonet huga	—	—	—	Gőz Aranka
Olympia	—	—	—	Bérczi Mari
Le Trotin) varrónők	—	—	—	Fürst Hermin

Kezdete este fél 8 órakor.

Hirdetések.

A Rákóczy-utczában egy

3 szobából álló lakás

— évi bér 140 frt —

f. évi november hó 1-től kiadó. — Bővebbet

1028-31

Haidegger Ödönnél.

8686. tkv. szám. 1896.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dazsu Maria n.-toráki lakos végrehajthatónak Albu Petru és Albu Tódor n.-toráki lakosok elleni 310 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Nagy-Torák község 1364. sz. tjkvben 1622/a, 2264/b, 2496/ hrsz. a. foglalt 6 hold szántónak felerésze 604 frt kikiáltási árban 1896. évi november hó 23 napjának d. e. 10 órájkor N.-Torák községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak azingatlan kikiáltási árnak 10%-át vagyis 60 frt 40 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881. november 1-én 3333 ig. min. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagy-Torák község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1896. évi augusztus hó 29 én.

Benedek
kir. tvszki bír.

1030-1-1

10309. tkvi sz. 1896.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Sztaitz (Neuzinszki) Vásza nagybecskereki lakos végrehajthatónak Zsivojnov Dusánné szül. Lazity Danicza nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 145 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő nagybecskereki 5580. sz. tjkvben 22031/1/b hrsz. a. felvett 2276. ö. i. sz. ház 496 □ öl beltelekkel 1059. frt kikiáltási árban 1896. évi december hó 28-ik napjának délelőtt 10 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzűzött ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 104 frt

90 krt készpénzben vagy az 1881: 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 ig. min. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tszék tkvi hatóságánál, 1896. évi okt. hó 12 én.

Hinczky,
kir. tszéki bír.

1031-1-1

11044. szám. V. 1896.

1022-3-1

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegyének törökkanizsai járásához tartozó gyálai körorvosi állás, mely lemondás folytán üresedésbe jött, amely állással 600 frt évi fizetés és 3 szoba és a szükséges mellékhelyiségek

álló szabad lakás élvezete van egybekötve, betöltendő lévén, e czélből pályázatot hirdetek. Felkérem mindazokat, kik a körorvosi állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1876 ik évi XIV. t.-cz. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeket hozzám folyó évi no ember hó 25-ig benyujtsák.

Az egészségügyi körhöz Gyála, Szerb-Keresztur és Szt.Iván községek tartoznak közel 7000 lakossal.

A megválasztandó körorvos a kör székhelyét képező Gyála községben a husvizsgálatot és halottkémlést a szabályrendeletileg megállapított díjazás mellett elvégezni s a köréhez tartozó két községet a részére előállítandó fuvar ingyenes igénybevételével hetenkint legalább egyszer hivatalból meglátogatni s a teljesen szegény betegeket ingyen gyógykezeln köteles.

T.-Kanizsán, 1896. október hó 29-én.

Tabian
főszolgabíró.

Üzlethelyiség áthelyezés.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy irodámat, amely éveken át a helybeli Hunyady-(fő) utcában volt, folyó évi október hó 25 én a városház épületbe, a Magyar király szállodával szemben, tettem át.

A midőn erről a t. közönséget tisztelettel értesitem, egyuttal felhivom becses figyelmét

pénzkölcsön közvetítő irodámra,

amelyet fokozott tevékenységgel vezetek tovább, a kölcsönök általam a leggyorsabban és legcélansabban lesznek lebonyolítva.

A biztosítási üzletet

is az eddigi módon fogom tovább vezetni és az általam képviselt „Első magyar általános biztosító társulat” régi jó hírneve teljes biztosítéket nyújt mindenkinek arra nézve, hogy ugy a tűz és jégkár, mint az életbiztosítási ügyletek a biztosító felek érdekeinek teljes megóvásával lesznek általam megkötvé.

Kiváló tisztelettel

Singer János,

bank- és váltóüzlete.

Az „Első magyar általános biztosító társaság”-nak főügynöksége Nagy-Becsckereken.

Nagybecskerek, 1896. október 24 én.

1009-3-3

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtaian

porosz kőszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

1014-52-3

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

javitó-műhelyünk

mindennemű

gazdasági és egyéb iparigépek és gépészeti berendezések

szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállalja.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

Az üzletigazgatóság.

858-x-9